

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση Ι.

Να αναγνωριστούν οι παραβολικές προτάσεις του κειμένου (εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία).

Λύση

proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris: δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική παραβολική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η κύρια πρόταση με ρήμα το *uteris*). Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *proinde quasi* και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*loquaris*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*uteris*), για να δηλώσει το σύγχρονο στο παρόν.

ut viri antiqui (vivebant): δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση του τρόπου, που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η κύρια πρόταση με ρήμα το *vive*). Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut* (συγκεκριμένα, έχουμε το παραβολικό ζεύγος *sic ... ut*) και εκφέρεται με οριστική (*vivebant*), γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα.

ut viri aetatis nostrae (loquuntur): δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση του τρόπου, που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η κύρια πρόταση με ρήμα το *loquere*). Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut* (συγκεκριμένα, έχουμε το παραβολικό ζεύγος *sic ... ut*) και εκφέρεται με οριστική (*loquuntur*), γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα.

Άσκηση II.

Να συνδεθούν οι παρακάτω προτάσεις όπως στο παράδειγμα που ακολουθεί: Ille plane loquitur. Ego plane loquor → Ille tam plane loquitur quam ego.

Tu dilucide loqueris. Nos dilucide loquimur.

Paulus modeste loquitur. Marcella modeste loquitur.

Paulus studiose lectitat. Marcella studiose lectitat.

Λύση

Tu dilucide loqueris. Nos dilucide loquimur. → **Tu tam dilucide loqueris quam nos**

Paulus modeste loquitur. Marcella modeste loquitur. → **Paulus tam modeste loquitur quam Marcella**

Paulus studiose lectitat. Marcella studiose lectitat. → **Paulus tam studiose lectitat quam Marcella**

Άσκηση III.

Να συνδεθούν οι παρακάτω προτάσεις όπως στο παράδειγμα που ακολουθεί: Ille plane loquitur. Ille plane scribit → Ille similiter loquitur ac scribit.

Tu dilucide loqueris. Tu dilucide scribis.

Paulus modeste loquitur. Paulus modeste vivit.

Paulus studiose lectitat. Paulus studiose discit.

Λύση

Tu dilucide loqueris. Tu dilucide scribis. → **Tu similiter loqueris ac scribis**

Paulus modeste loquitur. Paulus modeste vivit. → **Paulus similiter loquitur ac vivit**

Paulus studiose lectitat. Paulus studiose discit. → **Paulus similiter lectitat ac discit**

Άσκηση IV.

Να συνδεθούν οι παρακάτω προτάσεις όπως στο παράδειγμα που ακολουθεί:

Ille hoc dicit, quod sentit → Ille sic dicit, ut sentit.

Nos hoc dicimus, quod intellegimus.

Vos hoc dicitis, quod intellegitis.

Illi hoc dicunt, quod intellegunt.

Λύση

Nos hoc dicimus, quod intellegimus. → Nos sic dicimus, ut intellegimus

Vos hoc dicitis, quod intellegitis. → Vos sic dicitis, ut intellegitis

Illi hoc dicunt, quod intellegunt. → Illi sic dicunt, ut intellegunt

Άσκηση V.

Να συνδεθούν οι παρακάτω προτάσεις όπως στο παράδειγμα που ακολουθεί (προσοχή στην ακολουθία των χρόνων): Tu multum loqueris de Paulo. Tu eum non cognoscis → **Tu sic loqueris de Paulo quasi eum cognoscas.**

Tu multum loquebaris de Paulo. Tu eum non cognoscebas.

Paulus sumptuose (= πολυδάπανα) vivit. Paulus dives non est.

Paulus sumptuose vivebat. Paulus dives non erat.

Λύση

Tu multum loquebaris de Paulo. Tu eum non cognoscebas. → **Tu sic loquebaris de Paulo quasi eum cognosceres**

Paulus sumptuose (=πολυδάπανα) vivit. Paulus dives non est. → **Paulus sic vivit, quasi dives sit**

Paulus sumptuose vivebat. Paulus dives non erat. → **Paulus sic vivebat, quasi dives esset**

Άσκηση VI.

Να μεταφραστούν στα λατινικά οι παρακάτω προτάσεις:

Ο Σκαιόλας μίλησε σαν να ήταν νέος (iuvenis).

Οι Συγκλητικοί (Patres) μιλούσαν έτσι όπως ήθελε ο Σύλλας.

Λύση

Scaevola sic dixit, quasi iuvenis esset.

Patres sic dicebant, ut Sulla volebat.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Άσκηση Ι.

Να δοθούν οι τύποι που ζητούνται (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο, όπου κρίνεται απαραίτητο):

locuti sunt: απαρέμφατο μέλλοντα

coluisse: Β' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού

utebantur: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα

scire: Β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

vis: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα

taces: η γενική του γερουνδίου

consequaris: απαρέμφατο συντελεσμένου μέλλοντα

placere: γ' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου

scriptum est: απαρέμφατο μέλλοντα

fugias: Β' ενικό υποτακτικής παρατατικού

Λύση

locuti sunt: **locuturos esse**

coluisse: **coluissetis**

utebantur: **utuntor**

scire: **scito**

vis: **vult**

taces: **tacendi**

consequaris: **consecutum fore**

placere: **placuerint**

scriptum est: **scriptum iri**

fugias: **fugeres**

Άσκηση II.

Να δοθούν οι τύποι που ζητούνται:

antiquissimi viri: η δοτική ενικού

his: η ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους

aetatis suae: η γενική πληθυντικού

matre: η γενική πληθυντικού

multis annis: η αιτιατική πληθυντικού

neminem: η γενική ενικού

homo inepte: η αφαιρετική πληθυντικού

tibi: η γενική πληθυντικού

pectore: η αιτιατική πληθυντικού

verbum insolens: η αφαιρετική ενικού

Λύση

antiquissimi viri: **antiquissimo viro**

his: **haec**

aetatis suae: **aetat(i)um suarum**

matre: **matrum**

multis annis: **multos annos**

neminem: **nullius**

homo inepte: **hominibus ineptis**

tibi: **vestri/vestrum**

pectore: **pectora**

verbum insolens: **verbo insolenti**

Άσκηση III.

Να δοθούν οι άλλοι βαθμοί στους παρακάτω τύπους επιθέτων (διατηρώντας το γένος, την πτώση και τον αριθμό) και επιρρημάτων:

plane:

primi:

multis:

honesti:

bona:

Λύση

plane, **planius, planissime**

(prae), priores, primi

multis, **pluribus, plurimis**

honesti, **honestior, honestissima**

bona, **melior, optima**

Άσκηση IV.

sic vive, sic loquere: Να μετατραπούν οι προστακτικές σε εκφράσεις απαγόρευσης και με τους δύο γνωστούς τρόπους.

Λύση

sic vive:

- **Noli sic vivere**
- **Ne sic vixeris**

sic loquere:

- **Noli sic loqui**
- **Ne sic locutus sis**

Άσκηση V.

coluisse: Να συντάξετε το απαρέμφατο και να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του.

Λύση

coluisse: αντικείμενο του ρήματος dicuntur, ειδικό απαρέμφατο. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου είναι το qui και έχουμε ταυτοπροσωπία. Τίθεται κατ' εξαίρεση σε πτώση ονομαστική, γιατί εξαρτάται από παθητικό τύπο λεκτικού ρήματος (dicuntur) → άρση λατινισμού.

Άσκηση VI.

Στην παρακάτω πρόταση να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική:

Quod a C. Caesare scriptum est.

Λύση

quod C. Caesar scripsit.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟΥΣ

Άσκηση Ι.

Να τραπεί η παρακάτω περίοδος σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση «Philosophus interrogavit»: **Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis?**

Λύση

Philosophus interrogavit hominem ineptum quin taceret, ut consequeretur, quod vellet.

Άσκηση II.

Να τραπεί η παρακάτω περίοδος σε ευθύ λόγο: **Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit.**

Λύση

Sed antiquitas mihi placet, quod honesta et bona et modesta est (αντικειμενική αιτιολογία)/**sit** (υποκειμενική αιτιολογία).

Άσκηση III.

his antiquiores Horatii plane ac dilucide cum suis locuti sunt: Να δηλωθεί διαφορετικά ο Β' όρος σύγκρισης.

Λύση

quam hi ...

Άσκηση IV.

[...] **quod a C. Caesare scriptum est**: Να τραπεί η δευτερεύουσα πρόταση σε μετοχική.

Λύση

scriptum a C. Caesare

Άσκηση V.

abhinc multis annis: Να δηλωθεί διαφορετικά ο χρόνος.

Λύση

abhinc multos annos

ante hos multos annos

Άσκηση VI.

locuti sunt: Να γράψετε τους τύπους που δανείζεται το ρήμα από την ενεργητική φωνή. Από αυτούς να κλίνετε την υποτακτική και το γερούνδιο.

Λύση

Απαρέμφατο μέλλοντα

locuturum, -am, -um esse

locuturos, -as, -a esse

Μετοχή ενεστώτα

loquens, -ns, -ns

Μετοχή μέλλοντα

locuturus, -a, -um

Σουπίνο

locutum

locutu

Γερούνδιο

loquendi

loquendo

loquendum

loquendo

Υποτακτική μέλλοντα

locuturus, -a, -um sim

locuturus, -a, -um sis

locuturus, -a, -um sit

locuturi, -ae, -a simus

locuturi, -ae, -a sitis

locuturi, -ae, -a sint

Ημερομηνία τροποποίησης: 13/02/2012